

ЛІСОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ

загальна характеристика законодавства
органи управління в лісовій галузі
юридична відповідальність за порушення лісового законодавства
особливості застосування під час дії воєнного стану
міжнародний досвід та вимоги у лісовій сфері

Практичний посібник

За загальною редакцією
доктора юридичних наук, професора
ПЕТКОВА СЕРГІЯ ВАЛЕРІЙОВИЧА

Київ – 2026

УДК 349.6:630
Л 93

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Закладу вищої освіти «Львівський університет бізнесу та права»
(Протокол № 9 від 26.03.2026 р.)*

Рецензенти:

Крамар Руслана Іванівна — доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного права і процесу, фінансового та інформаційного права, Львівський університет бізнесу та права;

Остапенко Олексій Іванович — доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного та інформаційного права, Національний університет «Львівська політехніка»;

Хитра Олександра Леонтіївна — доктор юридичних наук, професор, професор кафедри поліцейської діяльності, Львівський державний університет внутрішніх справ.

Укладачі:

Боднарчук О. Г., Золотарьова М. К., Корецький О. П., Король О. В., Петков С. В.,
Скриньковський Р. М., Сопільник Л. І., Тиркало Ю. Є., Хмиз М. В.

Лісове законодавство України: практ. посіб. / За заг. ред.
Л 93 С. В. Петкова. – К.: Видавничий центр “Кафедра”, 2026. – 152 с.
ISBN 978-966-370-314-5

В останні роки в Україні посилюється зацікавленість громадян до проблем лісу та лісового господарства. Суспільство дедалі більше усвідомлює, що ліс є загальнонародним надбанням, тому громадськість зацікавлена в обізнаності у проблемах лісової сфери, має знати як охороняють ліси, яким чином ведеться лісогосподарська діяльність, хто і як здійснює лісокористування і багато інших відомостей про ліси. Таким чином важливим є завдання об'єктивного та належного інформування громадян про реальний стан справ у цій сфері.

Видання стане в нагоді особам які здобувають профільну або юридичну освіту, їх викладачам; практикуючим спеціалістам у лісовій сфері; посадовим особам відповідних державних органів, органів місцевого самоврядування; службовцям правоохоронних органів, органів правосуддя; працівникам юридичних осіб, які ведуть свою діяльність в системі лісокористування, а також іншим зацікавленим читачам.

УДК 349.6:630

ISBN 978-966-370-314-5

© Видавничий центр “Кафедра”, 2026

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЛІСОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА	5
ЛІСОВИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ	9
НОРМАТИВНІ АКТИ, ЩО СКЛАДАЮТЬ ЛІСОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ.....	70
ОКРЕМІ ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ЛІСОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА	83
ОРГАНИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ У ЛІСОВІЙ СФЕРІ.....	91
ПОВНОВАЖЕННЯ ІНШИХ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ ТА ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	105
ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПРАВОПОРУШЕННЯ У ЛІСОВІЙ СФЕРІ.....	106
СУДОВА ПРАКТИКА.....	138
ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ В ЛІСОВІЙ СФЕРІ ПІД ЧАС ДІЇ РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ	139
МІЖНАРОДНІ ДОКУМЕНТИ У ЛІСОВІЙ СФЕРІ.....	146
ДЖЕРЕЛА.....	150

ПЕРЕДМОВА

Як відомо, **лісове право** є важливою частиною загального екологічного права. Воно являє собою комплекс норм права, які регулюють відносини щодо використання та охорони лісових ресурсів.

В Україні нормативну основу вказаного лісового права становить окреме лісове законодавство, яке охоплює такі **правові інститути**:

- право власності на ліси;
- право лісокористування;
- право лісовідтворення (лісовідновлення та лісорозведення);
- охорона лісових ресурсів;
- ведення лісового кадастру;
- управління і контроль у сфері охорони та використання лісів;
- юридична відповідальність за правопорушення у лісовій сфері.

У цьому виданні ми, так чи інакше, розглянемо зазначені правові інститути у практичній площині.

У найзагальнішому вигляді лісове законодавство України являє собою комплекс нормативних актів різної юридичної сили – від Конституції України та Лісового кодексу України, інших законів до підзаконних актів відповідних державних органів. Оскільки лісові правовідносини є складними, різноманіття правових норм може вражати недосвідченого користувача. Справа у тому також, що мінімальний обсяг фахових юридичних знань стане у нагоді кожному, хто цікавиться лісом та його проблемами.

В останні роки в Україні посилюється зацікавленість громадян проблемами лісу та лісового господарства. Суспільство дедалі більше усвідомлює, що ліс є загальнонародним надбанням, тому громадськість зацікавлена в обізнаності у проблемах лісової сфери, має знати як охороняють ліси, яким чином ведеться лісогосподарська діяльність, хто і як здійснює лісокористування, а також багато інших відомостей про ліси. Таким чином важливим є завдання об'єктивного та належного інформування громадян про реальний стан справ у цій сфері.

Отже цей посібник покликаний таку інформацію у певному обсязі надати. Видання також буде в нагоді особам які здобувають профільну або юридичну освіту, їх викладачам; практикуючим спеціалістам у лісовій сфері; посадовим особам відповідних державних органів, органів місцевого самоврядування; службовцям правоохоронних органів, органів правосуддя; працівникам юридичних осіб, які ведуть свою діяльність в системі лісокористування, а також іншим зацікавленим читачам.

за вчинення правопорушень у лісовій сфері. При цьому маються на увазі не тільки норми матеріального права, але й права процесуального – від процесуальних норм різного судочинства (адміністративного, цивільного, господарського, про адміністративні правопорушення) до питань чинної адміністративної процедури при оскарженні рішень відповідних органів.

Цей перелік у поточному моменті має такий вигляд (норми різних правових актів цього переліку доступні читачам в актуальній редакції):

Нормативні акти, що складають лісове законодавство України:

Конституція України

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

Лісовий кодекс України

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text>

Земельний кодекс України

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>

Територіальні органи Держлісагенства

Північно-Західне міжрегіональне управління лісового та мисливського господарства

(м. Рівне)

<https://nw.forest.gov.ua/>

Email: info@nw.forest.gov.ua

0362-63-46-81

Західне міжрегіональне управління лісового та мисливського господарства

(м. Львів)

<https://w.forest.gov.ua/>

Email: info@w.forest.gov.ua

032-297-61-21

Південно-Західне міжрегіональне управління лісового та мисливського господарства

(м. Хмельницький)

<https://sw.forest.gov.ua/>

Email: info@sw.forest.gov.ua

038-278-81-55

Територіальні органи Держекоінспекції

Державна екологічна інспекція у Вінницькій області

21100, м. Вінниця, вул. 600-річчя, 19

т/ф. (0432) 55-21-01

електронна адреса: vin@dei.gov.ua

сайт: www.vin.dei.gov.ua

Державна екологічна інспекція у Волинській області

43025, м. Луцьк, вул. Степана Бандери, 20

т/ф. (0332) 72-33-96

електронна адреса: vol@dei.gov.ua,

сайт: www.voln.dei.gov.ua

Державна екологічна інспекція у Донецькій області

Електронна адреса: don@dei.gov.ua

сайт: <https://don.dei.gov.ua/>

